

Třetí neděle velikonoční – nedělní cyklus A – 26. dubna 2020

Moji milí,

Tak k nám přicházejí překotně novinky od vlády, jako obvykle přes noc:) Ale tentokrát to vypadá rozhodně optimističtěji, začíná uvolňování. Podle současného plánu smí být na bohoslužbách už nyní maximálně 15 osob, od 11. května 30 osob, od 25. května 50 osob, od 8. června bez omezení. Ovšem platí přísné a v něčem i těžko realizovatelné podmínky:

- v kostele musí lidé dodržovat minimální rozestupy dva metry
(s výjimkou členů v rámci jedné rodiny nebo jinak propojených osob)
- účastníci si před vstupem do kostela povinně vydezinfikují ruce
- všichni účastníci bohoslužeb mají roušku vyjma okamžiku přijetí eucharistie
- vynechává se pozdravení pokoje a žehnání se svěcenou vodou
- kněz si dezinfikuje ruce minimálně před začátkem bohoslužby, před podáváním eucharistie a po něm
- délku bohoslužby je třeba při zachování liturgických předpisů zbytečně neprodlužovat
- kostel je po bohoslužbě řádně vyvětrán a jsou dezinfikovány kontaktní plochy (kliky, lavice apod.)
- je omezen přístup věřících do dalších míst v kostele mimo hlavní bohoslužebný prostor

<https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/200424bohosluzby-za-ucasti-15-osob-jsou-povolene-jiz-od-24-dubna>

Proto jsem se rozhodl, že prozatím se u nás příliš nezmění dosavadní "koronavirový" pořad bohoslužeb, tedy každý den jedna mše svatá, jen s tím rozdílem, že bude zveřejňována hodina (obvykle šestá večerní) a místo, s tím, že přijít může, kdo chce. Předpokládám, že to bude v jednotkách lidí jako dosud (když tak to operativně pořešíme na místě). Novinkou je sobotní večerní mše svatá v Kučerově, kterou bychom zachovali, dokud se vše neuvede k normálnímu stavu (což nastane, když bude dovolen počet padesáti lidí na bohoslužbě).

Nedělní mši svatou bychom i nadále slavili v jedenáct dopoledne (a taky nadále i online, to bychom mohli zachovat i do budoucna), ovšem ne v kostele, ale na farní zahradě, která je ze zdravotního hlediska nepoměrně zdravější než interiér (podle všeho virus v interiéru přežívá řádově hodiny a možná i déle, v exteriéru pak řádově minuty, díky utrafialovému záření slunce), no a taky nemusíme dezinfikovat lavice a větrat.

Pomalu se též blíží naplánované mše svaté u kapliček, které dle mého názoru všechny mohou proběhnout bez omezení, jen by bylo dobře, aby všechny byly skutečně venku. Což je i důvod, proč prozatím nebude obnovena pravidelnější mše svatá v hlubočanské kapličce, protože je tam těsně. Nebude prozatím obnovena ani mše svatá v lysovickém kostelíku, ovšem z úplně jiného důvodu - František tam teď mocně pokračuje v opravách omítek - díky - a kdybyste se někdo chtěl připojit - díky:) Ale možná bychom v Lysovicích dali mši svatou u někoho na dvoře. Pokud jde o Rostěnice, též je brzo zařadím:) Tento týden ale ne, protože poprvé po začátku nouzového stavu opouštím na dvě noci farnost a jedu na svou poustevnu na Cyrhov, protože už je též třeba po zimě vyvětrat, možná i posekat trávu atakdál, tak bud chvíli pryč. Víc v ohláškách http://www.spolem.cz/?page_id=139

Moji milí, už se moc těším, až vás uvidím tváří v tvář:)

Jan

TEXTY K LITURGII – TŘETÍ NEDĚLE VELIKONOČNÍ

Zvýrazněný je biblický text, pod ním jsou vždy inspirativní rozbor a úvahy dvou mých nejoblíbenějších biblistů, respektive kazatelů (však víte) – Aleše Opatrného a Angela Scarana. Můžete si něco přečíst a prorozjímat v neděli a něco pročítat a rozjímat v celém následujícím týdnu.

První čtení (ze Skutků apoštolských) Sk 2,14.22-28

14V den letnic vystoupil Petr s ostatními jedenácti a slavnostně promluvil k lidem: 22"Židé a všichni jeruzalémští obyvatelé, pozorně vyslechněte mou řeč! Bůh vám dal svědectví o Ježíši Nazaretském mocnými činy, divy a znameními, které, jak víte, konal Bůh skrze něho mezi vámi. 23A on byl vydán - jak to Bůh předem rozhodl a předpověděl, a vy jste ho rukama bezbožníků přibili na kříž a zabili. 24Ale Bůh ho vzkřísil, zbavil bolestí smrti, protože nebylo možné, aby zůstal v její moci. 25David přece o něm říká: 'Mám Pána před očima stále, je mi po pravici, abych se neviklal. 26Proto se raduje mé srdce a můj jazyk jásá. Ano, i mé tělo odpočine v naději, 27neboť nevydáš mě podsvětí napospas, nedopustíš, aby tvůj Svatý podlehl porušení. 28Oznámils mi cesty života, naplníš mě blahem před svou tváří.'"

ROZBOR TEXTU:

Aleš Opatrný:

Misijní řeč Petrova o Letnicích, jak ji Skutky přinášejí, je dnes považována spíše za Lukášovo shrnutí obsahů misijních řečí, než za stenografický záznam kázání. Pro nás je důležitý jeden předpoklad: tato řeč je říkana věřícím lidem, ne ateistům, ale dokonce znalčům Starého zákona (viz rabínský důkaz z žalmu). Těmto věřícím je zvěstován Ježíš z Nazareta, kterého znali, jako Mesiáš. A vše je nakonec podáno v myšlenkovém schématu starozákonním - totiž ve schématu, kde je stále zachovávána a zdůrazněna naprostá suverenita Boží: Ježíš je ten, skrze něhož Bůh dělal divy a znamení. Tento Ježíš byl vydán - pasivum, které v sobě skrývá jméno Boží - čili "Bůh ho vydal", (jak rozhodl a předpověděl). A tak také "Bůh ho vzkřísil!" Pro toho, kdo zná Starý zákon, je takováto řeč jen pochopitelným pokračováním ve vyjmenovávání velkých skutků Božích, známých ze Starého zákona. Je to tedy řeč o spáse, protože to je to největší, co Bůh pro lidi dělá.

Angelo Scarano:

Dnes se má všeobecně za to, že jednotlivé řeči obsažené v knize Skutků nejsou stenografickým a přesným záznamem různých promluv (důkazem je to, že jsou příliš stručné, nejsou "úplné", ale vzájemně se doplňují, tj. jsou plně srozumitelné jen pro čtenáře, který průběžně pročítá tuto knihu). Lukáš v nich podává teologický význam líčených událostí, to vše s úmyslem vzbudit ve čtenářích jistotu, že Bůh splní svá zaslíbení, když jejich částečné naplnění je již možné v církvi sledovat. Proto i hlavním tématem prvního Petrova kázání o letnicích není nic jiného než Písmem podložené (v. 25 - 31) svědectví o smrti (v. 23) a vzkříšení (v. 24) Ježíše z Nazareta. Petr, spolu s ostatními členy apoštolského kolegia, vystupuje (postoj řeckého řečníka, u židů se vyučovalo vsedě) a slavnostně promlouvá k obyvatelům Jeruzaléma (stejně sloveso s významem "slavnostně promluvit" se používá pro označení Duchem vnuknuté řeči o letnicích). Petr svou řečí podává vysvětlení jevu "promlouvání cizími jazyky". Zmiňováním Ježíše, jeho života, smrti a vzkříšení, se zdánlivě odklání od původního záměru objasnit letniční událost. Ve skutečnosti obojí úzce souvisí: vzkříšený Kristus, právě protože je živý, je zdrojem Ducha. Potažmo neuvěřitelná událost letnic je svědectvím, že Kristus vstal z mrtvých.

V této řeči se nejprve uvádí, že Kristus konal zázraky (v. 22): tato zmínka slouží jako potvrzení, že s ním jednal samotný Bůh. Jako protiklad k tomu Lukáš pak mluví o tom, co učinili lidé: ukřižovali Krista. I to odpovídá schématu běžnému ve Skutcích: koho jste ukřižovali, Bůh vzkřísil. Na jedné straně se mluví o tom, že to vše bylo podle Božího plánu, na druhé se nezamlčí také odpovědnost jeruzalémských obyvatelů: obojí koexistuje, jedno neruší druhé. Výtka "vy jste ho zabili" není odsouzením (natož antisemitskou invektivou!), ale podnětem k obrácení (2,38). Kristus však nemohl zůstat uvězněn v podsvětí. To je dotvrzeno citací ze Žl 16, který dokládá jistotu v Boží pomoc. Tento žalm původně nemluvil o víře ve vzkříšení (jen o jistotě v Boží pomoc, která nedopustí předčasnou smrt, nebo o jistotě v Boží ochranu, i když se všechno hroutí), ale postupem času byl vykládán v tomto světle. Pojem "cesta života" znamená původně cestu v souladu s Božím zákonem (který je životem, proto slovní spojení "cesta života"). V řeckém překladu SZ pojem "cesta života" získává eschatologickou dimenzi, a konečně u Lukáše znamená vzkříšení, tj. život par excellence. Skrze vzkříšení Kristus, původce života (Sk 3,15), otevřel jako první cestu k věčnému životu.

Mezizpěv Žalm 15

Ukaž mi, Pane, cestu k životu. / Aleluja.

Ochraň mě, Bože, neboť se utíkám k tobě. Pravím Hospodinu: "Ty jsi můj Pán.
Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číší, mně zachovááš můj úděl."

Ukaž mi, Pane, cestu k životu. / Aleluja.

Velebím Hospodina, že mi byl rádcem, k tomu mě i za nocí vybízí mé nitro.
Hospodina mám neustále na zřeteli, nezakolísám, když je mi po pravici.

Ukaž mi, Pane, cestu k životu. / Aleluja.

Proto se raduje mé srdce, má duše plesá, i mé tělo bydlí v bezpečí,
neboť nezanecháš mou duši v podsvětí, nedopustíš, aby tvůj svatý spatřil porušení.

Ukaž mi, Pane, cestu k životu. / Aleluja.

Ukážeš mi cestu k životu, u tebe je hojná radost, po tvé pravici je věčná slast.

Ukaž mi, Pane, cestu k životu. / Aleluja.

Druhé čtení (z prvního listu apoštola Petra) 1 Petr 1,17-21

17Milovaní! Když říkáte Otec tomu, který soudí nestranně každého podle jeho činů, žijte v bázni po dobu svého vyhnanství. 18Víte přece, že jste ze svého prázdného způsobu života, jak jste ho zdělili po předcích, byli vykoupeni ne snad nějakými věcmi pomíjejícími, stříbrem nebo zlatem, 19nýbrž drahou krví Krista, bezúhonného a neposkrvněného beránka. 20On byl ovšem k tomu vybrán už před stvořením světa, ale pro vás se objevil teď na konci časů. 21Skrze něho jste uvěřili v Boha, který ho vzkřísil z mrtvých a oslavil, takže když věříte, můžete zároveň v Boha i doufat.

ROZBOR TEXTU:

Aleš Opatrný:

Slova čtení by mohla být součástí křestní homilie. Je v nich obsažena charakteristika té neuvěřitelně veliké a těžko popsatelné změny, kterou přináší křest, totiž vykoupení, jehož je člověk od křtu podílníkem. Vykoupení se děje "krví beránka", jde tedy o záchranu, podobnou té, kterou zažili Izraelité při vyvedení z Egypta, která je však mnohem plnější a hlubší. Beránek - Ježíš je ten, skrze kterého se vše stalo. A protože jde o apoštolské zvěstování, není opomenuto zdůraznění, že spasitel - Ježíš je Ježíš vzkříšený.

Angelo Scarano:

Uvedený úryvek velmi těsně navazuje na předchozí verše vybízející k životu ve svatosti ("v celém svém chování buďte svatí, jako je svatý ten, který vás povolal" - 1 Pt 1,15), neboli k životu, který není ovládaný hříšnými sklony "starého člověka" (1,14). Pro tento nový styl života autor listu uvádí dvě motivace:

1) Otec vidí a posuzuje naše činy nestranně (1,17)

2) Byli jsme vykoupeni, tj. osvobozeni z prázdného způsobu života opanovaného žádostmi (1,18), a to dokonce vzácnou krví Krista, jinými slovy za cenu jeho smrti (zmínka o krvi Krista, neposkvrněného beránka, v kontextu vykoupení připomíná "výkupnou" krev beránkovu při vysvobození z Egypta - Ex 12,13)

Kristus obětovaný je vždy také vítězný, vzkříšený, a proto po zmínce o jeho oběti (1,19) následuje dosvědčení o jeho vzkříšení a oslavení (1,21). Tak se uskutečnila spása, uvedení na cestu nového života, který je charakterizovaný od-vrácením od smrtících hříšných sklonů a na-vrácením k Bohu živému skrze víru a naději (1,21). To je ta naděje, která očekává život nehynoucí a trvalý: "dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí" (1 Pt 1,4).

Zpěv před evangeliem

Aleluja.

Pane Ježíši, odhal nám smysl Písma, učň, ať naše srdce hoří, když k nám mluvíš.

Aleluja.

Evangelium podle Lukáše 24,13-35

13Dva z Ježíšových učedníků se ubírali toho dne (prvního po sobotě) do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. **14**Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. **15**Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim Ježíš a připojil se k nim. **16**Ale cosi jim jako by zadržovalo oči, takže ho nepoznali. **17**Zeptal se jich: "O čem to cestou spolu rozmlouváte?" Zastavili se celí smutní. **18**Jeden z nich - jmenoval se Kleofáš - mu odpověděl: "Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo." **19**Zeptal se jich: "A co se stalo?" Odpověděli mu: "Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, **20**naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. **21**My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. **22**Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, **23**nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů, a ti

prý říkali, že on žije. 24Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli." 25A on jim řekl: "Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! 26Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?" 27Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. 28Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. 29Ale oni na něho naléhali: "Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil." Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. 30Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. 31Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. 32Tu si mezi sebou řekli: "Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?" 33Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct (apoštolů) i jejich druhy. 34Ti řekli: "Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi." 35Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak Ježíše poznali při lámání chleba.

ROZBOR TEXTU:

Aleš Opatrný:

Scéna z Lukášova evangelia znázorňuje cosi, co se v prvních chvílích vzníkání církve zřejmě opakovalo častěji. Zpráva o setkání se Vzkříšeným skeptické učedníky nepřesvědčila, ale sama postava Vzkříšeného a jeho slovo jimi otřásl a vyvedlo je z míry. A proto není ani nijak divné, že svědky tohoto zázraku třetího dne se stali jen ti, kteří s ním putovali a kteří prožívali společenství s ním. Jen u nich totiž mohlo vzniknout to plodné krátké spojení mezi tím, co s ním zakoušeli tehdy, před jeho smrtí, a tím neslýchaně novým, co zažili o velikonočním ránu. A ostatní potřebovali rozviklat svou skepsi a nevěru silou Písem, společenstvím s učedníky, stolováním, kde neuchopitelný a nezachytitelný Ježíš byl poznán. Vzkříšení je skutečností, která dochází jen věřícímu! A k této víře vede různě dlouhá cesta, která se nedá absolvovat bez Ježíše a bez společenství s těmi, kdo ho znají.

Angelo Scarano:

Úryvek o Kristově zjevení emauzským učedníkům (událost situována v den vzkříšení!) může být rozdělen do čtyř částí. V první části (v. 13-18) učedníci cestou do Emauz (asi 11 km od Jeruzaléma) spolu hovoří o velikonočních událostech a jsou "celí smutní". Je to výrazný obraz krize víry. Kristus se v podobě poutníka jim přiblíží diskrétně a tiše - natolik, že není rozpoznáný. Zeptá se jich na to, co se stalo v těch dnech a učedníci udiveně zareagují, že o tom nic neví. V tom se skrývá krásná ironie, protože zatímco předhazují Kristu, že neví o těch událostech, jsou to právě oni, kteří neví o vzkříšení ani o tom, kdo mluví s nimi. V druhé fázi (v. 19-24) je velikonoční poselství hlášáno učedníky skoro "nevěřícími" či v krizi. Smrt Ježíšova uvedla totiž vniveč jejich naděje v politické osvobození. A k tomu všemu je to už třetí den: podle židovského chápání třetí den je dnem definitivního rozuzlení. Jejich krize víry se překoná uvedením do smyslu Písma (třetí část, 25-29; tato "katecheze" na cestě je možná ozvěnou Ježíšova vyučování cestou do Jeruzaléma, Lk 9,57). Kristus zde je jako exegeta, jako ten, kdo uvádí do porozumění tajemství svého poslání (i prvotní církev bude hojně využívat Písmo k objasnění Kristova údělu, viz např. Sk 8,28; 17,3). Ježíš nepoužívá pouze jeden úryvek, ale Bibli ve svém celku. On je naplněním očekávání obsaženého v Písmu. Proč nám Lukáš nezjevil obsah Ježíšova výkladu? Zjevil, ale v knize Skutků, kde exegeze apoštolů je také Kristovým hlasem a výkladem.

Srdce učedníků hořelo natolik, že se nechtěli odloučit od pocestného (i Jeremiáš svědčí o tom, že Boží slovo může působit v srdci jako hořící oheň, Jer 20,9). Poznání, započaté výkladem Písma, je završené při lámání chleba (terminus technicus pro eucharistii), kdy emauzští poutníci prožijí osobní společenství s Kristem (čtvrtá část, 30-35). A právě tehdy, kdy jej učedníci konečně rozpoznají, jim mizí z očí, protože nyní jej už vidí očima srdce. Kristus otevřel nejprve Písmo, pak jejich oči (Filipovo setkání s etiopským eunuchem je v mnohém podobné Kristově zjevení emauzským: přiblížil se, vyložil Písmo, na jehož základě objasnil úděl trpícího Služebníka, a po křtu zmizel - Sk 8,26n.).

Eucharistie je vrcholem setkání s Kristem a zároveň zdrojem apoštolátu (vždyť hned nato se učedníci vydali hlásat radostnou zvěst). Jen poté, co poznali Krista při lámání chleba, se vydávají hlásat Vzkříšeného a svoji zkušenost s jeho výkladem Písma.

V Jeruzalémě se setkají s "jedenácti", kteří zvěstují Kristovo vzkříšení. Zdá se, že použitá formule "Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi" je vůbec "prvním velikonočním výkřikem", ještě starším než 1 Kor 15,4 (teologicky rozvinutější). Podobně jako ženy po návratu z hrobu, i emauzští učedníci vyprávějí svoji zkušenost: jak jim bylo vyloženo Písmo na cestě a jak poznali Krista při lámání chleba (Písmo a eucharistie jsou místem setkání s Kristem). Kristus otevřel srdce k porozumění, vzbudil víru v srdcích nechápavých, uschopnil k svědectví.

Emauzští učedníci představují toho člověka, který je na cestě k poznání Krista ... a po setkání se Vzkříšeným se opět vydává na cestu, aby jej hlásal!

K ÚVAZE:

Angelo Scarano:

Cesta emauzských učedníků je i pro nás cestou k poznání Krista. O těchto učednících se nedá říct, že by to byli ateisté, tvrdošíjní a nepřístupní nepřátelé evangelia. Jsou to spíš dva lidé na cestě. Patřili dokonce k Ježíšovým učedníkům, doufali v něj: a nakonec zažili velké zklamání, protože tento člověk, který mnoho sliboval, zklamal jako mnozí jiní. Nezbývá, než se vrátit zpátky do obyčejného života. Nejsou však lhostejní k tomu, co se právě stalo v Jeruzalémě o velikonocích, a proto o tom cestou hovoří. Je patrné, že srdcem jsou ještě u události "kolem toho muže z Nazareta". A vtom se k nim připojí neznámý poutník. Neznámý, podobně jako zůstává neznámý při jiných povelikonočních setkáních: Maria Magdalská má za to, že mluví se zahradníkem (Jan 20,14.15), ale ani apoštolové nedokážou hned rozpoznat tajemného člověka na břehu Tiberiadského jezera (Jan 21,4). Kristus vzkříšený je skutečně nový, jiný, a přesto je to tentýž Ježíš z Nazareta. Jako vzkříšený nezůstává v oblacích, ale přichází k člověku: v jeho bezradnosti, smutku, tak jak to vidíme u emauzských učedníků. A všimněme si jeho "pedagogiky": ptá se na to, co se vlastně stalo v Jeruzalémě. Oni se zastavili celí smutní: to je smutek těch, kteří znají jen Krista ukřižovaného a pohřbeného, prostě Krista mrtvého. Smutek těch, kdo dosud nepoznali a neznají živého Krista. Ale proč se ten poutník takto ptá? Kdo by věděl lépe než on, co se stalo? Ve skutečnosti mu nejde o to, dovědět se něco nového, ale nechat vylít srdce plná zklamání a hořkosti. On chce přijít právě do těchto citů, myšlenek a zranění, které nyní hýbají učedníky. Do těch míst touží přinést své uzdravující slovo. A učedníci se začali vypovídat: i my můžeme vylévat svá srdce plná smutku či zahořklosti před "známým poutníkem", který kráčí po našem boku na našich životních stezkách. Vyléváním otevřeme v srdci prostor, který může být naplněn

uzdravujícím balzámem Kristova slova.

Kleofáš věrně tlumočí zprávu o událostech posledních dnů, včetně zmínky o tom, že ženy zvěstovaly zmrtvýchvstalého Krista. Poutník na to zareaguje zvláštním způsobem: nevyčítá, že neuvěřili svědectví žen, ale že neuvěřili svědectví proroků i zákona. Proto jim začíná po pořádku odhalovat smysl Písma. Je zajímavé, že tito učedníci určitě znali velmi dobře Písmo (byli to židé!), ale nedokázali rozpoznat, že už zákon a proroci mluvili o Mesiáši, o jeho údělu - jak se to pak naplnilo v Kristově životě. Znali Písmo, ale nepoznali to nejdůležitější: že Písmo mluví o Kristu, že skrze Písmo mohou poznat Krista. Poznamenejme, že tento poutník mohl zvolit jinou cestu, jak je přivést k porozumění a k víře: mohl jim dát hned poznat sebe sama, jak to koneckonců udělal v jiných případech. On jednal jinak: skrze Písmo k eucharistii. A jeho výklad Písma není suchý, ani nudný: rozhořívá srdce.. Pokud jsme dosud neučinili takovou zkušenost se slovem Písma, nemusíme být smutní, ale můžeme se spíš těšit na to, že Kristus nám jednou vyloží hlubší smysl Božích slov, a naše srdce bude přímo hltat, rozníceno nenasytným stravujícím ohněm.

Učedníci se cítí vedle tohoto neznámého člověka dobře, a proto chtějí, aby s nimi zůstal. A jejich prosba nevyjde naprázdno a něčeho nečekaného se dočká. U stolu při lámání chleba se poutník konečně dá poznat. A ihned jim zmizí z očí: už ho nepotřebují mít před očima, protože ho vidí srdcem, dokonce mají ho v srdci. Toto setkání je tak strhující, že nemohou mlčet o tom, co viděli a slyšeli, a proto se rychle vydají na cestu k apoštolům (ještě tu hodinu se vrátili!).

I nás toto velikonoční období zve, abychom nově odhalili Krista v jeho slově a v eucharistii. Ani Boží slovo, ani eucharistie nejsou vůbec slabými prostředky Kristovy moci. Naopak. Jen máme na svém srdci závoj, který brání vidět živého Krista. A o odstranění tohoto závoje můžeme prosit i my, abychom poznali Vzkříšeného, který se i teď setkává s námi: tehdy jako dnes v podobě poutníka, krácejícího po našem boku, a přece nepoznaný.

Aleš Opatrný:

Sk 2,14.22-28

Co s tím textem teď můžeme podnikat my? Snad by nám pomohl korigovat naše vědomí o Bohu. Pro nás je možná trochu pohoršující věta "Bůh ho vydal - jak to předem rozhodl". Přijměme ji a vníkněme do její hloubky. Aby se nám to podařilo, je třeba vzít ještě na pomoc větu "Bůh ho vzkřísil z mrtvých!" Potom se můžeme dostávat k lepšímu chápání suverenity Boží - je nám, lidem novověku, dost cizí, protože především my sami považujeme sebe za suverény. Ale my jsme spíš suveréni, kteří jsou schopni druhého vydat, ale ne už vzkřísit, natož zbavit navěky bolestí smrti. Bůh je zdroj, Pán, původce života. A tuto věc ukázal krajně výmluvným způsobem, když toho, kdo nic zlého neudělal - Ježíše - nechal přijít o život, aby jej nato udělal počátkem života nového. Bůh nezabrání zlu - to nás moc pohoršuje. A pohoršuje to lidi tím víc, čím méně znají pravdu o vzkříšení, čím méně znají Boha, který nemůže to, co má žít, ponechat v moci smrti. Nepochopíme-li vzkříšení, potom se musíme buď stát stoiky (utrpení trpně přijmeme, zvykneme si na ně), nebo revolucionáři (utrpení se budeme snažit i násilím vyhladit - což je ovšem protimluv). Jinak můžeme být nařčeni z lhostejnosti, zbabělosti, rezignace.

Mluvit křesťanům o tom, jaký je vlastně Bůh, to se zdá být zbytečným. Ale každý, kdo s lidmi mluví o jejich víře, se setkává s tím, že každý má obraz Boha někdy trochu a někdy hodně "svůj" a hlavně, že je zlé, když se lidé spokojují s nějakou (a vždy vlastně nedokonalou) představou Boha, kterou si kdysi zapamatovali a na které už dál "nepracují". A přitom třeba naše bližní, s nimiž se denně setkáváme, dál a dál poznáváme. Jsou-li naše vztahy kvalitní, nejsme se vzájemným

poznáváním vlastně nikdy hotovi. Jak si ale člověk rozvíjí svůj vztah k Bohu? Jednak tím, že s Bohem ve svém vlastním životě dělá nové a nové zkušenosti a potom tím, že se zabývá zkušenostmi jiných, jimž Bůh vstoupil do života (=zjevil se). A zde jde v první řadě o svědectví o Bohu (=zjevení), uložené v Písmu. Dnešní čtení ze Skutků dává několik námětů k rozjímání o tom, jaký ve vlastně Bůh. Především - Bůh je ten, kdo koná své mocné činy v Ježíšovi. Bůh je ten, kdo je na Ježíšovi "vidět" (srov. Jan 14,9: "Kdo vidí mne, vidí Otce!"). A slova evangelíí o Ježíšových činech tedy mají být chápána jako slova o projevech Boží lásky a moci. Ale tento Bůh, který skrze Ježíše volal, uzdravoval, pomáhal, je Bohem, který svého Syna vydal do moci hříšných lidí, kdo ho vydal na smrt. A to je něco, co zbožný křesťan mnohdy nesnese, totiž když se i jemu vede podobně (a zdaleka třeba ne v tak drastické formě). V tu chvíli Boha odsoudí ("Já do toho kostela chodit nebudu, když mi Pán Bůh mého Františka vzal" - doslovný citát). Jenže z tohoto a jiného lze poznat, že Bůh není žádný lidský pomocníček na zavolání, že není jen "doplněk" k lidskému štěstí. Je Pánem (ale to v Evropě už nejméně 300 let neradi slyšíme - pány jsme přece my!). Je však pánem, který nemůže nechat svého Syna v bolestech smrti, v její moci. Je tedy pánem, který smrt v podstatě nechce, nechce ji jako trvalé řešení. Když Petr cituje žalm, potom necituje jen prorocká slova o Mesiáši! Cituje celou starozákonní zkušenost s Hospodinem - Panovníkem, který byl zárukou života Izraele navzdory vši přesile, která ho obklopovala. A právě tento Pán - a jen on - může vydat svého milovaného smrti, protože jen On zaručí, že v ní nezůstane. Je to ovšem pro každého postiženého tvrdá zkouška víry. Ale nevyhýbejme se jí. My sami, naše společenství, naše církve jsme čas od času (snad i denně) voláni k umírání - ne sice k tomu poslednímu, ale k odkládání nadějí, jistot, výhod, zajištěných věcí atd. - a naše víra je zkoušena. Známe-li opravdu Boha, který Krista vzkřísil, potom můžeme najít odvahu k umírání. Protože totiž víme, že v Bohu (a jen v Něm) vede umírání k životu. Známe-li tedy Boha jako Pána, pána života, dárce vzkříšení, má to dalekosáhlý vliv na náš život. Můžeme totiž potom přijmout i Boha, který své milované vydává na smrt - a nemusíme dělat chyby, zpronevěry, ze strachu - my i církve na tom či onom místě světa. Kdo takto Boha poznal, může dojít oné hluboké jistoty, kterou Pavel vyjadřuje v listě Římanům (Ř 8,31-39). Kdo jenom ví, že Bůh je Duch a že nám má pomoci, když ho zavoláme, ten těžko snese, že je vydáván na smrt.

K REFLEXI:

Přečti si celý dnešní žalm (některé verše jsou citované v prvním čtení)
a zkus si jej "přivlastnit", to jest vztáhnout na sebe.

Uvědomuji si, za jakou cenu jsem byl vykoupen?

Nacházím Krista v "zákoně a prorocích"?